עה א מיי' פ"ח מהל' תמידין ומוספין הלכה ד :

**ואיבעית** אימא חוץ מפנים בחד זימנא גמיר · פירש בקונטרס דכולה מילתא דהיכל בני למילף מפנים ואחידי דיתן היקש לדרוש בדברים המפורשים בפנים כגון למטה בפר ולמעלה בשעיר נדרוש ולמד בבא אחת אף אף הלמד בפנים בהיקש עמו וגבי היקש לבעל מום היינו גריכין ללמוד לבכור תעופת חזה ושוק וזמן אכילה והוקש בכור לתודה עלמה ללמוד שהיה מתן אמנה שמודה מלמדת עליו זמן אכילה דכתיב בה מלמדת עליו מה חזה ושוק שלמדתו בהיקש משלמים אבל עכשיו שלא הוקש לתודה אלא לחזה ושוק [נא] וללמוד ממנו זמן אכילה לבדו אם אתה אומר לחזה ושוק של תודה הקישו הכתוב [נב] בו עצמו לא למדו בתודה אלא בהיקש ע"כ לשון הקונטר' וקשה לפירושו מהא דאמר לעיל (דף מט:): דיותרת ומתי הכליות דעבודת מוכיחים הוי דבר הלמד בהיקש ואינו חוזר ומלמד בהיקש *אע"ג גג דכתיבא בהיקש הקישא לדברים דכתיבי בפר הטעם גופיה כגון הזאות וכמה דברים ולא אמרי' בחד זימנא גמיר ועוד אמרי' לעיל (דף מה:) דלא ילפינן זבחי שלמי ליבור ללפון מחטאת משום דהוי דבר הבא בהיקש ואינו חוזר ומלמד בהיקש *אף על גב דלריבא הוא [נג] וילפינן בהיקש [נד] [*דמאכל לזכרי כהונה] ומי' ר"י דמאחת למעלה דכתיב בשעיר יליף מבחוץ בין בפר בין בשעיר [נו] דהכי משמע וכן יעשה בחוץ בין בפר בין בשעיר וכן *בשבט דלמטה דכתיבי בפר בפנים ילפינן (בין) בחוץ בין [נז] בפר [בין] בשעיר כלומר בכל הבהמות וכביו מגגלא פירש בפרק הוליאו לו (זומא מז:) בחדא זימנא גמיר דכי גמרינן שיהיו כל עשיותיו שוות בין בפנים בין בחוץ שכל הזאות שיעשו מהם בכל מקום שיהיו שוות ואית ספרים דגרסי חוץ ופנים בחד זימנא גמר* : **דיינו** דכתיב ממושבותיכם תביאו · גבי שתי הלחם כתיב וילפינן מינה חלות חמץ [נח] *לתודה דמה כאן בשתי הלחם שבעה עשרון לחלה אף כאן חמץ שבתודה עשרון לחלה ומנין חלות שבתודה ילפינן דהוו עשר בג"ש דתרומה תרומה מתרומת מעשר אלמא איכא י' עשרונות לי' חלות של חמץ והדר ילפינן [נט] מינה מחמץ דסגד חמץ הבא מלה והוו להו י' עשרונות לג' מינים של מלה דהיינו מן [ס] ג' עשרון ושלש *לכל מין חלה וחלה של מלה ואע"ג. דמנין של חלות לאו בגופיה דחמץ כתיב חשיב ליה מ"ל [סא] *בחמץ כדפירש בקונטרס *משום דדבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בהיקש א"כ משום דתרומת מעשר תוקן הוא א"כ משום דפריך בפ' התודה (מנחות עז:) ואימא ב' עשרונות ותו לא כשתי הלחם וקאמר ת"ל דהיינה גרסי' אם תאמרו תלמוד אמר ר' יאחק בר אבדימי דהיינה כתיב *עשרה עשרונות דבר הכתוב ומריבוי ב' יודין דרים דחד יו"ד מב] יתיר משמע עשרה ומסתברא דהאי יו"ד דהיינה אלחמי תודה קאי דאי אתשי הלחם שתים שתי עשרונים כתיב והיינו הימנו ודבר אחר ר' עשרונות בדידיה כתיב דהיינה מג] משמע י' חלות ועשרון מתביאו קא יליף ובלשון אחרון פירש בקונטר' במנחות (נז"ש) ואית ספרים דגרסי' התם אמר רב יאחק בר אבדימי דהיינה כתיב ותו לא ול"ג עשר עשרונות דבר הכתוב ודרים משום דהיינה מיעוטא הוא דמשמע הני דוקא שני עשרונים ולא אחר שני עשרונות וכ"כ דיו"ד לא מד] *מייתיגן למידרש דכמו שיאמר מתעשה לשון יחיד תעשינה לשון רבים כך יאמר מתהיה תהיינה יו"ד לחת של עיקר ויו"ד לחת של שימוש ואם תאמר ומג"ש דתרומת מעשר היכי יליף לי' חלות דלמא עביד חדא חלה מה] אחת גדולה ויטול הימנה פרוסה לתרומה וי"ל דהא לתמיכין (פסחים דף נז:) אחד שלא יטול פרוסה ועוד דרשין התם שיהו כל הקרבנות שוין אלמא דבעי להקן חלות דליהו *כחלות של תרומה : **להדרחיק** מן העבירה · לגאכלין לשני ימים ולילה אחד לא עשו חכמים הרחקה עד חלות דיכר הוא מתי יהיה שקיעת החמה אבל בלילה אינו ניכר מו] : **ואיבעית** אימא כי התם כו' · בקונטרס לא גרס ואיבעית אימא ויש לפרש דדייק מדלא קתני עד חלות בבסוף ותני ליה בתמלא ש"מ דהוי דאורייתא (דף מ:) וצריך לזיהר למאמר רבא בסוף אבל מה אחר חלות לרבי אלעזר בן עזריה לא יצא ידי חובתו [ועיין תוספות פסחים קכ: ד"ה אמר רבא ותוספות מגילה כא: ד"ה נאיתוי] : **הדרן עלך איזהו מקומן**

[מנחות עז: סג:]

חע"ג דגמרינן בהיקש הקישא לדברים כו' ל"ק

חע"ג דזכרי כהונה ילפינן בהיקש הקישא ותיקן ר"י כו' ל"ק

משנה ל"ק

לכל מין ומין של מלה כו' ל"ק

כמאן דכתיב בגופיה דחמץ דכתי' כו' ל"ק

ואימא עשרה קפיזי ומשני בעשרונות דיכר הכתוב ל"ק

מיזחר ל"ק

**שיטה מקובצת**

ל) ואיבעית אימא חוץ מפנים כו' · פרש"י דיכון שצריך ללמוד מבין הבדים דבר שנכתב בגופו בהיקשא ילפינן נמי דבר שלא נכתב בגופו דאתי מהיקשא דהכל גמרינן ב ח ד א זימנא אבל לעיל לא צריך ללמוד ל) מתורה

ל"ל לא הוי דלעיל נמי לי הוי הוקש בכור כו' והשאל נמתקן ל"ק *ל"ל כתודה בכ"פ ושיין בתיקוני גרסאות

ל"ל ל"ג

פסחים קכ: גרסות פי' [מגילה כא.]

**היינו דכתיב ממושבותיכם וגו'** · גבי שתי הלחם דעלרת יש] כתיב והוקרבו במסכת מנחות (דף עז:) ללמוד מהם כמה עשרונות יש בלחמי תודה וכגופה כתיב י' חלות בכל מין אבל לא נתפרש מכמה היא החלה ומייתי לה לחלות חמץ שבתודה כ] משתי הלחם שלא הן חמץ והכתוב הקיש כל הבאות של חמץ כא] שיהיו שוות ומקרא יתירא דתביאו יליפי' לה דלא אילטריך דכתיב והקרבתם מנחה חדשה ממושבותיכם כב] תביאו לחם תנופה ולא אילטריך תביאו מה ת"ל תביאו כל חמץ שתהא מביא ממקום אחר יהא כזה עשרון לחלה דכתיב שתים שני עשרונים **אי מה** כג] **נמן** · אלו שני *עשרונים אף אלו כל י' חלות שבה שני עשרונים:

ל"ל עשרונות ותו לא אף כאן כל כו' ל"ק

**ת"ל הביאנם** · התם מפרש מאי כד] למודה בפ' התודה : **למדנו עשרה** · עשרונות לחמץ דהא י' חלות למודות בה בג"ש מתרומת מעשר מה תרומת מעשר אחד מעשר אף תרומת תודה והקריב ממנו אחד מכל קרבן מכל מין תרומה לה' אחד מעשר הרי י' חלות ובהיקש כה] תביאו למדנו שהחלה עשרון הרי למדנו י' עשרונות לחמץ כו] הימנו ודבר אחר י' חלות למדנו בהן כבר ובהיקש הן למודות עשרון לחלה : **עשרה** · עשרון לשלמים מיון שבמלה מנין : **ת"ל על חלת לחם חמץ** · מה הכתוב מיון שבמלה וכתב אחריהן על חלת לחם חמץ הרי היקש אלמא חמץ שלמדנו בו עשרה עשרונות בהימנו ודבר אחר חוזר ומלמד על המלה בהיקש עשרה עשרונות : **תביאו רבוא טוב** · לרבות חמץ שבתודה שכל שתים כז] שבו יהו שתים עשרונים והוי כמלן דכתיב כח] בגופיה בלחמי תודה ולא מפני הלחם גמרי כט] והיכי דמי דליהוי הימנו ודבר אחר כגון אי איתקש חמץ דתודה לשתי הלחם בקרא אחרינא דלא מפרש ל] בה עשרון לחלה וילפינן תודה משתי הלחם בהיקש לעשרון לחלה ובדידיה כתיבי עשר חלות : **מאן תנא** · דאיזו נאכל אלא עד חלות : **עד שבע חפזון** · שהם נחפזים ללכת והיינו לאור הבוקר דכתיב (שמות יב) ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר : **יכול יהא נאכל כשאר כל הקדשים** · ביום זביחתו קודם שתתחיל לאוכלו אם ילנה ת"ל כו' : **לפרחיק את פלוס** · כדתנן בכולהו עד חלות : **א"כ מאי אנא** · ליתני ואכלל עד חלות כדתנא בכולהו : **כי התם** · דומיא דלילה ומטייו ולני תנייה דהוו דאורייתא איבעית אימא לא גרסינן וה"ג א"כ מאי אנא כי התם מה התם דאורייתא כו' :

**הדרן עלך איזהו מקומן**

**הגהות הב"ח**

(א) גמ' בשלמא למ"ד לא הוי הוקש: (ב) שם אלא למ"ד הוי הוקש: (ג) רש"י ד"ה ס"ג ואיבעית אימא והוקש בכור לתודה עלמה וסיה למד כל"ל וחיבות ללמוד לו חזה ושוק ולמד מה בהיקש אי הוי הוקש בכור לתודה נמתק :

**גליון הש"ס**

תוס' ד"ה היינו וכו' משום דבכר אלמד בג"ש מוחר ומלמד בהיקש · עיין לעיל דף ב ע"א תוס' ד"ה אמר · וע"ש :

**הדרן עלך איזהו מקומן**

דליהוו כל חד כחלות כו' ל"ק

אלא ליום ולילה וזה לא נכתב בתורה אלא מהיקשא אתי ודוקא אם היינו צריכים ללמוד בבכור (דתנופת חזה) [תנופת חזה] ושוק וזמן אכילה והוקש בכור לתודה עצמה [היינו יכולים] ללמוד שתיהן ממנה שהתורה שמלמדת עליו זמן אכילתה הכתוב בה מלמדה עליו נמי חזה ושוק שלמדתו מהיקש משלמים ולא נהירא דכיון דאפילו למ"ד המינו ודבר אחר הוי היקש לא חשיב היקש בכה"ג דרפי' א"כ אמאי איצטריך לעיל לפר לפר תעלם לאגמורי ליותרת הכבד ושתי הכליות לשעירי עבודת כוכבים והא איצטריך היקשא להזאות דכתיב בנופיה דפר תעלם ודברים אחרים ולא אפרינן בחדא ויסנא גמר לכך נראה דה"פ חוץ מפנים כו' דילפינן אחל מועד מבין הבדים בין לפר [בין] לשעירים כמה שכתוב בהדיא בתרוייהו בפנים דהיינו אחת למעלה בשעיר ושבע למטה בפר ועל זה קאמר וכן יעשה לפר ושעיר הנעשים באהל מועד כמו שמצינו מפורש(בהיכל) [בפנים]בשניהם דהיינו שבע למטה ואחת למעלה ולא ילפינן פר מפר ושעיר משעיר אלא ילפינן פר דיצון משעיר ופר דפנים וכן ילפינן שעיר דהיצון מפר ושעיר דפנים מכל אחד ילפינן מה שכתוב בו בפירוש · תוספות מהר"ם : כ] דאמר לא הוי : ג] ממקום אחר יהא כזה ותיבות למקום הרי הוא נמתק : ד] תהיינה למדנו אות ו' נמתק : ה] חמץ כנגד חמץ : ו] דאמר הוי חיבת לא נמתק : ז] תביאו ריבויא תיבות יתירא היא נמתק : ח] אלעזר בן עזריה אומר כו' בלילה הוה נאכל תיבת יהא נמתק : ט] להרחיק את האדם מן : י] על תיבות עד חצות נרשם עליו קו : יב] והוקש בחטות צריך : יג] בפנים כגון למטה תיבת כמו נמתק : יד] נדרש ונלמד בבת : טו] אם היינו צריכים ללמוד בבכור חנופת חזה ושוק וזמן אכילה מתיבת כתוב עד תיבת הוי הוקש בכור נמתק : טז] הוקש בכור : יח] ולילה מתוך שיכולים ללמוד עליו זמן אכילה שהוא : יח] ושוק שלמדתו בהיקש מעלמים אבל השתא שלא הוקש לתודה ללמוד המינו זמן אכילה לבדו אם אתה אומר לחזה ושוק של תודה הקישן הכתוב הלא הן עצמן לא למדו בתודה אלא בהיקש הס"ד : יט] דעצרת דהא חמץ כתיב והוצרכנו : כ] שבתודה בהיקש משתי : כא] חמץ יחד שיהו שוות אות ו' ל"ש : כב] ממושבותיכם לחם תיבת תביאו נמתק : כג] מה אלו על תיבת להלן נרשם עליו מלמעלה קו : כד] מאי תלמודא : כה] ובהיקש דתביאו : כו] לחמץ בהימנו ודבר אחר המנין של חלות למדין שלא בהיקש והוי בהימנו דקי"ל דבר הלמד בג"ש חוזר ומלמד בהיקש ומדות החלות הוי דבר אחר שלמדנום בהיקש משתי הלחם (גירסת רש"י של חר"ם ז"ל) [כך] וזה אנו קורין הימנו ודבר אחר שחלות מצה למדין משתי הלחם שהן עשרה לחלה כתיב בגופיה דסיא וזה קרוי הימנו ודבר אחר קרוי והן עשרון ודבר בהימנו(מסברא)[מתביאו]דכתיב גבי שתי הלחם[ע"כ]: כז] שתים שבה : כח] בגופייהו דלחמי תודה : כט] גמרי דהא בההיא קרא דכתיב עשרון לחלה כתיב . ריבויא לתודה והיכי : ל] מפרש ביה תיבת בה נמתק : לא] ושוק לבדו תיבות וללמוד ממנו זמן אכילה נמתק . לב] הכתוב הוא עצמו : לג] אע"ג דצריכא ההיא תיבת דכתיבא בגופיה דסיא : לד] ההיא ילפותא למילף שהן קדשי קדשים ונאכלים לכהני כהונה דכתיב בגופיה ור"ל פי' דסאחת למעלה דכתיב בשעיר בפנים ילפינן : לה] בהיקשא דיכן יעשה בין בפנים בין בחוץ מתיבת דנאכל עד תיבת בין בפר נמתק : לו] בשעיר וכן משבע דלמטה ומתיבת דהכי עד תיבת (דכתיב) [וכן] נמתק (פ"א דהכי משמע ליה וכן יעשה באהל מועד בשתי בהמות כמו שעשה אות למעלה בשעיר וכן כאשר עשה בפר בפנים למטה יעשה לשני הבהמות באהל מועד ור"ח כו'): לז] בין בחוץ בין בפנים בין בפר : לח] חמץ שבתודה דשה [לט] ילפינן מצה מחמץ דכנגד זמ] ה.יינו שליש עשר · לכל חלה וחלה:

מא] ליה הימנו כדפי' תיבת בחמץ נמתק : מב] תיבת יתיר ל"ש : מג] דתהיינה דמשמע ו' חלות אתביאו קאי ובלשון : מד] לא מייתיה למידרש : מה] תיבת אחת נמתק : מו] עיין בהשמטות בסוף המסכת : מז] נמתה דל"ל לא צריך ללמוד מהה ושוק של תודה אלא ליום ולילה וחזה ושוק לא נכתב וכו' .

ולילה

**קדשי קדשים. לאילו נשחטו בצפון. גמ' אמר רבי יוחנן אומר סיס כו'.** גמרא גמיר לה רבי יוחנן: **מאי כאילו.** הא ודאי בצפון נשחטו: **אלא מעתה כו'.** קס"ד דרבי זירא דממתני' גמיר לה רבי יוחנן להא יד] דאומר היה רבי יוסי: **מודה רבי יוסי ברבי יהודה.** לע"פ תורה אור

**קדשי** קדשים ששחטן בראש המזבח רבי יוסי אומר *כאילו נשחטו בצפון ר' יוסי בר' יהודה אומר מחצי המזבח ולדרום כדרום מחצי המזבח ולצפון בצפון: **גמ'** אמר רב אסי א"ר יוחנן *אומר היה ר' יוסי כוליה מזבח בצפון קאי ומאי כאילו מהו דתימא בעינן על ירך [מ] וליכא קמ"ל אמר ליה רבי זירא לרב אסי [נ] אלא מעתה לר' יוסי ברבי יהודה הבי נמי [נ] דחציו בצפון וחציו בדרום וכי תימא הבי נמי [ל] והא את הוא דאמרת משמיה דרבי יוחנן מודי רבי יוסי בר"י שאם שחטן [ס] כנגדן בקרקע פסולה אמר ליה הכי קאמר רבי יוחנן שנידם מקרא אחד דרשו וזבחת עליו את עולותיך ואת שלמיך [ר] יוסי סבר כולו לעולה וכולו לשלמים [ו] ורבי יוסי בר' יהודה סבר [ז] חציו לעולה וחציו לשלמים דאי ס"ד כולו לעולה כשר השתא כולו לעולה כשר כולו לשלמים מיבעיא ואידך איצטריך ס"ד אמינא עולה הוא דדחיק [ח] ליה מקום אבל שלמים דלא דחיק ליה מקום אימא לא קמ"ל גופא אמר רב אסי אמר רבי יוחנן מודי רבי יוסי ברבי יהודה שאם שחטן [ט] כנגדן בקרקע פסולות אמר ליה רב אחא מדיפתי לרבינא מאי כנגדן בקרקע [י] אילימא אמה יסוד אמה סובב האי גופיה [יא] מזבח הוא ועוד מאי כנגדן בקרקע וכ"ת דעביד מחילות בקרקע ושחיט בהו וכי האי גוונא מי הוי מזבח והתניא °מזבח אדמה תעשה לי *שיהא מחובר [יב] מאדמה שלא יבננו לא על גבי מחילות ולא על גבי כיפין לא צריכא [יג] דבצריה בצורי אמר רבי זירא אפשר איתא להא דרבי יוחנן ולא תנינא לה במתני' נפק דק ואשכח *דתנן [יד] בירדו משם עצי תאינה יפים לסדר מערכה שניה של קטרת כנגד קרן מערבית דרומית משוך מן הקרן בלפי צפון ארבע אמות באומד חמש סאין גחלים ובשבת באומד שמונה סאין גחלים ששים היו נותנין שני בזיכי לבונה של לחם הפנים ומאי סימנא רבי יוסי היא דתניא רבי

**קדשי** קדשים בדרדסין [נב] מוזבחת עליו ומאן הא דנקט דיעבד מדרבנן אלא תרבין גלוים: **כולו** לשלמים. ותא"ג דקסבר ליה כולו מזבח בצפון קאי [נג] אפילו הכי *איצטריך לן לעולי קרא להכשיר לפון לשלמים דמהכא לא נפקא דעל

[ל] המזבח גזירת הכתוב הוא כי היכי דמכשר רבי יוסי ברבי יהודה מחציו ולצפון לעולה ותא"ג דכנגדן בקרקע פסולות דדרום הוא אלא דעל המזבח גזירת הכתוב: **משוך** מן הקרן כלפי לפון מרבע אמות. בכולה שמעתא משמע דגחלים דיום הכפורים צריך ליקח כנגד הפתח וצריך לומר דהייט לכתחילה אבל דיעבד כשר אפילו דהאי גיסא והאי גיסא כדאמר בפרק טרף בקלפי (יומא מה: מו. ע"ש ד"ה אבל) ואיצטריך מעל המזבח ואיצטריך מלפני ה' [מ] וא"ת מהיכא היתיר עיכובא דאיצטריך קרא לאכשורי בדיעבד אין זה בדברים הנעשים בכגדי [ס] לכן לא כפנים ולא בחוץ וכן לרבי יהודה וכן לרבי נחמיה *ליכא עיכובא וי"ל דאיצטריך משום דלוכך פנים כפנים דמי [נ] לקטורת שחפנה קודם שחיטת הפר אלא עשה ולא כלום [ה] דחוקה כתיב בה (ויקרא מז) דלוכך פנים כפנים דמי וא"ת הכא משמע דלא מקרי לפני ה' אלא במערב וכן גבי נר מערבי בפ' שתי הלחם (מנחות דף לח:) ואילו בסוף כל המנחות [באות מלה] (שם סח.) אמרינן לפני ה' במזרח גבי תמופת לוג שמן של מצורע ואשמו וכן גבי שחיטה כתיב לפני ה' ושריה בכל מקום בעזרה וי"ל דשחיטה ותמופת לוג אשם כתיב לפני ה' למעוטי בחוץ דתמופת אשם מחיים אבל גבי גחלים כתיב (ויקרא מז) מעל המזבח ונרות היו בהיכל אם כן לפני ה' למה לי (ז) לאו משום דבעינן במערב ומיהו קשה דבהאי שמעתא דכל המנחות בלות מלה (נס זה שם) פריך עלה והאמרת במערב לפני ה' פי' גבי הגשת מנחה בפירקין ובריש הקומץ רבה (מנחות דף יט:) ומשני הכי מילי מנחות דאיקרי חטאת וחטאת מעוטא יסוד וקרן דרומית מזרחית לא היה לה יסוד אבל הכא לפני ה' קרינא ביה משמע דאי לא בעינא יסוד הוה מכשרנא קרן דרומית מזרחית להגשה ותא"ג דכתיב לפני [ז] ה' [ט] ונראה לי בדרא"ך דאי לא כתיב לפני ה' בהגשת מנחה תעו"ג דכתיב בה אל פני המזבח דהייט דרום וגם איתקש למנחת העוף ליסוד [ב] אלכתי [נא] אמינא אלא דרום בתמה של יסוד רחוק מקרן מערבי אבל קשה [נב] בלא היקשא לחטאת [מ] בעינן ליסוד מערב כיון דכתיב לפני ה' לגלות הכא גחלי יום הכיפורים וגם כתיב פני המזבח דמשמע דרום וכן איתא לקמן בפירקין (דף סג:). ברו"ך רבי

אתו] צד שבדרום דס"מ מכשרינן משום דצפון הוא ולפיכך שייך למימר דאי אבל לר"י בר"י דאמר מחציו ולצפון כצפון הא ודאי דבאותו חצי נקרא ירך כדמוכח לקמן דלצד הכבש הוי פני המזבח ולאידך צד מיקרי ירך: [ג] נמי חציו ואות ד' נמחק: [ד] וחא את הוא דאמרת כו'. וא"ת דלמא משום הכי פסיל כנגד צפון משום דאזיל למעמיה דאמר בפ' קבלה איזה צפון מקיר המזבח צפוני ועד כותל העזרה צפוני וכנגד כל המזבח כולו אלמא דאפילו סמוך למותל העזרה צפוני פסול אם משוך מכנגד זוית המזבח למזרח או למערב ולכך פסול מכנגד המזבח ברצפה במזרחו או במערבו דהיינו כנגד חצי המזבח דמצד צפון וי"ל דהא דקאמר כנגדן בקרקע אינו רוצה לומר על הרצפה אלא כנגדן מתחתיהן כדמפרש בסמוך: [ה] שחטן כנגדו בקרקע פסולים א"ל הכי אמר ר' יוחנן שנידם מקרא אחד דרשו. וא"ת כיון שאמרת דהא דבצפון קאי א"כ למה לי ובחוץ עליו לומר כולו לעולה וי"ל דמשום דס"מ ס"ד מפסליה משום דאין זה על ירך: [ו] ורבי יוסי בר יהודה חלקיהו חציו כו'. פי' אע"ג דבדרום קאי כולה ס"מ נזירת הכתוב הוא אבל תימה למה לי קרא לחציו לשלמים דאפילו יהיה דרום מה בכך הרי דרום כשר לשלמים וי"ל דכיון דרבייה לעולה הוי"א לעולה דוקא ולא לשלמים ולכך הצריך להכשיר לשלמים: [ז] סבר חלקיהו חציו: [ח] לה

**הגהות צ"ק** [מ] סלו: [נ] נ"ל שהיה נוקמ: [נא] מימנא שהוקבע כו': [נב] לגן נמנים ולוכה מיוסנת לו' יהודה כנ"ל כו': [נ] תא"ג ולא כתיב בה תוקה לצורך פנים כו': [נ] ה' ת"ל נפני ה' למה לי ונראה:

**גליון הש"ס** תוס' ד"ה כולו לשלמים כו' אלמיך לן לעיל. דס נס ע"ח:

**שיטה מקובצת** מ) וליכא. ואם תאמר ואיכא אה"נ דבפרק (קבלה) [ב' דף כו.] מוכח דבעינן על ירך לעבב וי"ל דהתם היינו לענין אויר הלה ושחם לגבי הני חוי דוקא על ירך אבל כאן לאו באויר שחיט ועי"ל דה"ק קמ"ל דעל ירך מיקרי: נ) אלא מעתה לר"י בר יהודה ה"נ. (פ' משמע) דחציו בצפון [כו'] והא את כו'. וא"ת ותקשי דא"כ הל"ל כאילו בצפון לר"י [בר"י] כמו לת"ק משום מהו דתימא בעינן על ירך וליכא קמ"ל וי"ל דאה"נ אלא סמיך אהא דקאמר ת"ק כבר כאלו ולפיכך לא חש ר"י [בר"י] למימר כאלו ועוד נראה למהר"ם דוקא לת"ק דמכשיר בכולה מזבח אפילו לצד דרום אפילו לצד הכבש שנקרא פני המזבח שייך למחני כאלו משום דאין זה על ירך על

[לעיל ע. [לקמן סג:]

[לקמן סח:]

תמיד כט.

[יומא ס.]

**שיטה מקובצת** מקום אבל כו' דלא דחיקי להו מקום: ס) שחפן כנגדו בקרקע פסולים א"ל: [א]אילימא אמה יסוד ואמה כו'. פ"ה דליכא לאוקומי כנגדן בקרקע כו' אלא ע"כ כנגדן מתחתיו ובכאי אי באמה יסוד כו' האי גופיה דמזבח הוא ת"מה דמשמע דאי לאו גופיה דמזבח ניחא ומי ניחא אבתי היכי מוכח דקסבר דלאו בצפון קאי מדפסיל באמה יסוד ואמה סובב הא כי נמי בצפון קאי פ"מ דאוי לפסול באמה יסוד משום דאין זה על ירך דמזבח כיון דלא חשיב כגוף המזבח דדוקא לעיל בראש המזבח בחציו לצפון הוי ממש על ירך דמזבח וי"ל דלמאי דפי' לעיל ניחא דר"י בר"י סמוך אבאלו דקאמר ת"ק וא"כ מעל ירך לא ממעים כי אם אויר כדפ' לעיל אבל גבי המזבח וכן מחילות חשיב שפיר על ירך כיון שאינו באויר: יא) דמזבח הוא ועוד מאי בקרקע ותיבת כנגדן נרשם עליו קו: יב) מחובר באדמה שלא: יג) דבצרי בצורי: יד) לתא דאמר אומר דיה: טו) שמכשיר בראש המזבח מחציו: טז) פסולים ולקמ"ה: יז) אלא בדרשא דקרא: יח) לפיכך הכשיר לתן:

[ב ב מיי' פ"ח מהלכות בית הבחירה הל' יג וס"ב שם הלכה טו:

[ג ג מיי' פ"ב מהלכות תמידין ומוספין הלכה מ:

[א א מיי' פ"ג מהלכות פסה"מ הלכה ח:

יח) ובמערבו ומעיא משום דלא מכשיר צפון אלא מכותל המזבח צפונה עד כותל העזרה צפוני כנגד המזבח לבד כדאיתא לעיל פ' שני: כ) תיבת מיתתא נמחק: כא) דאפילו היה כולו בצפון פסיל ליה רבי יוסי ברבי יהודה דאפילו סמוך לכותל העזרה הצפוני פוסל אם משוך קצתא מכנגד זוית המזבח של מזבח. או כו' ועל תיבת צפונה נרשם קו למעלה: כב) הוא בקרקע תחתיו: כג) לצפון בצפון הס"ד: כד) נמלכו לקצר את המזבח כדאמר לקמן ונשאר מחציו של צפון פנוי כו' פסיל ליה כולה ברדום אלמא: כה) הראשון שנאמר ויעשו: כו) עליהם הקפדת ובמסכת כו' צריך לעשות המערבה לבך: כז) כנגד קרן מערבית דרומית של מזבח החיצון משוך לצד צפון כו' מאי שנא האי קרן ותיבת זה ל"ש: כח) המשנה במס' תמיד ותיבת במשנת נמחק: כט) כך שיעורו: ל) אלא לקטורת ותי' של נמחק: לא) המסמן הזה שהוקבע: לב) בדרשינן בגמרא מוזבחת: לג) קאי וכשרה לשלמים אפילו: לד) דעל ראש המזבח: לה) וא"ת מהיכא כו' דאיצטריך התם קרא לאכשורי אין זה מדברים הנעשים: לו) דסי. ס"א דהוא בשביל הקטרת: לז) לי אי לאו: לח) אכתי אמצא אות ע' ל"ש: לט) בלא. גליון פ' למה לי היקשא דחטאת לומר דמנחה מעונה יסוד תיפוק לי יסוד מלפני ה' דהוי בקרן מערבית דרומית ששם היה יסוד: מ) לחטאת ליסוד מערב ידענא כיון:

**רבי** יוסי היא. וא"ת מי מצית מוקמת לה לסדר תמיד כר"י הא תנן בסוף מסכת תמיד (דף נג.) עירן לתוך של זהב ונתפזר ממנה קב נחלים ולרבי יוסי היה מתפזר יותר כדתנן פרק נרקי בקלפי (יומא דף מג:) רבי יוסי אומר בכל יום היה חותה בשל סלה ומערה לשל שלשת קבין וי"ל מהי דהא דלא כרבי יוסי הך כרבי יוסי אתיא שפיר ולא דמי להא דדייקינן בפ"ק דיומא (דף מז:) ואי ס"ד מדות רבי יהודה היא: **קדושת** היכל ואולם חדא היא.וכ"ס מסופק בכל מקום לעיל בפ"ק (דף יד.) וביומא פ' נרקי בקלפי(דף מד:)ובריש עירובין(דף ב.): **דא** מני ר' יוסי הגלילי היא. הוה מצי למימר רבי אלעזר היא דאמר לקמן בפירקין (דף סג:) דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי וא"ת דמשמע הכא דמאן דליא ליה כוליה מזבח בצפון קאי הוי כיור בין להל מועד ובין המזבח ובתוספתא פרק קמא דכלים נכנסים בין האולם ולמזבח שלא רחוץ ידיים ורגלים וחכמים אומרים אין נכנסין ומשמע סבר לה כרבי מאיר דאמר נכנסין: פנוי

תורה אור

רבי יוסי אומר זה סימן [פ] כל הניטל בפנים לינתן בחוץ אינו נותן אלא בסמוך שאין לפנים *וכל הניטל בחוץ לינתן לפנים אינו ניטל אלא בסמוך שאין לפנים כל הניטל בפנים לינתן בחוץ מאי ניהו אילימא שירים בהדיא כתיב בהו °אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ותו כל הניטל בחוץ לינתן בפנים מאי ניהו אילימא גחלים של יום הכיפורים בהדיא כתיב בהו °ולקח מלא המחתה גחלי אש [נ] וגו' אלא כל הניטל בפנים לינתן בחוץ שני בזיכי לבונה של לחם הפנים דגמרי משירים הניטל בחוץ לינתן בפנים גחלים דכל יומא ויומא דגמרן מגחלים של יום הכפורים ומאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי עשרים ושבע בעי למיתי ואי נמי קסבר *קדושת היכל ואולם חדא היא עשרים ותרתי בעי [נ] מיתי ואי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום חד סרי בעי למיתי [ד] ואלא קסבר קדושת היכל ואולם חדא [ה] מילתא היא שית בעי למיתי אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי והני ארבע אמות אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום קרנות ואמה מקום רגלי הכהנים דכי [ו] מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא *דתניא ר"י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה [ז] ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל [ח] אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל [ט] סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר [י] קדושת היכל ואולם חדא [יא] מילתא היא שית בעי למיתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמעניא ליה ממוצע בהדיא ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר °ונתת את הכיור בין אהל מועד (פ) וגומר [יב] °ואת מזבח

**רבי יוסי היא דתניא רבי יוסי אומר זה סימן** [פ] כל הניטל בפנים לינתן בחוץ אינו נותן אלא בסמוך שאין לפנים **וכל הניטל בחוץ לינתן לפנים אינו ניטל אלא בסמוך שאין לפנים** כל הניטל בפנים לינתן בחוץ מאי ניהו אילימא שירים בהדיא כתיב בהו °אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ותו כל הניטל בחוץ לינתן בפנים מאי ניהו אילימא גחלים של יום הכיפורים בהדיא כתיב בהו °ולקח מלא המחתה גחלי אש [נ] וגו' אלא כל הניטל בפנים לינתן בחוץ שני בזיכי לבונה של לחם הפנים דגמרי משירים הניטל בחוץ לינתן בפנים גחלים דכל יומא ויומא דגמרן מגחלים של יום הכפורים ומאי קסבר אי קסבר כוליה מזבח בדרום קאי עשרים ושבע בעי למיתי ואי נמי קסבר *קדושת היכל ואולם חדא היא עשרים ותרתי בעי [נ] מיתי ואי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום חד סרי בעי למיתי [ד] ואלא קסבר קדושת היכל ואולם חדא [ה] מילתא היא שית בעי למיתי אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון קאי והני ארבע אמות אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום קרנות ואמה מקום רגלי הכהנים דכי [ו] מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא *דתניא ר"י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה [ז] ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל [ח] אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל [ט] סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר [י] קדושת היכל ואולם חדא [יא] מילתא היא שית בעי למיתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמעניא ליה ממוצע בהדיא ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר °ונתת את הכיור בין אהל מועד (פ) וגומר [יב] °ואת מזבח

פסטיגין [יג] דלר' יוסי כוליה מזבח בצפון קאי: **ומאי קסבר.** [יח] שקבע למשיכת המערכה מן הקרן ד' אמות: **אי קסבר כוליה מזבח בדרום עודה קאי.** ומשיכת ד' [יט] האמות לקרבה כנגד הפתח הוא בא: **כ"ז אמות בעי למיתי.** [כ] ולמשוך מקרן מערבית דרומית ולצפון ומזרח לאותן כ"ז אמות סידור המערכה שהרי הפתח באמצע העזרה היה ועשרה אמות רוחבו [כא] ומשם בצפון וה' בדרום וכיון שהמזבח בדרום נמצא שאין ממנו לפני הפתח אלא ה' אמות ולכך אמר אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום רגלי הכהנים דכי [ו] מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא *דתניא ר"י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה [ז] ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל [ח] אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל [ט] סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר [י] קדושת היכל ואולם חדא [יא] מילתא היא שית בעי למיתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמעניא ליה ממוצע בהדיא ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר °ונתת את הכיור בין אהל מועד (פ) וגומר [יב] °ואת מזבח

**ומאי נמי קסבר חציו של מזבח בצפון וחציו בדרום.** וכא לומשכה עד כנגד כל: **הכיכל:** **חד סרי בעי מייתי.** שהרי **עודה קאי** [יז] דלר' יוסי כוליה מזבח בצפון קאי: **ומאי קסבר כוליה מזבח בדרום** [יח] שקבע למשיכת המערכה מן הקרן ד' אמות: **אי קסבר כוליה מזבח בדרום עודה קאי.** ומשיכת ד' [יט] האמות לקרבה כנגד הפתח הוא בא: **כ"ז אמות בעי למיתי.** [כ] ולמשוך מקרן מערבית דרומית ולצפון ומזרח לאותן כ"ז אמות סידור המערכה שהרי הפתח באמצע העזרה היה ועשרה אמות רוחבו [כא] ומשם בצפון וה' בדרום וכיון שהמזבח בדרום נמצא שאין ממנו לפני הפתח אלא אמה אחת ולכך אמר אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום רגלי הכהנים דכי [ו] מסגו לקמיה טפי תו ליכא פתח אמר רב אדא בר אהבה הא מני רבי יהודה היא *דתניא ר"י אומר מזבח ממוצע ועומד באמצע העזרה [ז] ושלשים ושתים אמות היו לו עשר אמות כנגד פתחו של היכל [ח] אחת עשרה אמה מיכן ואחת עשרה אמה מיכן נמצא מזבח מכוון כנגד היכל [ט] סוף סוף לרבי יהודה חד סרי בעי למיתי ואי קסבר [י] קדושת היכל ואולם חדא [יא] מילתא היא שית בעי למיתי מי סברת הני ארבע אמות בהדי אמה יסוד ואמה סובב ארבע אמות בר מאמה יסוד ואמה סובב ונוקמה כרבי יוסי ובממוצע משום דרבי יהודה שמעניא ליה ממוצע בהדיא ורב שרביא אמר הא מני רבי יוסי הגלילי היא דתניא רבי יוסי הגלילי אומר מתוך שנאמר °ונתת את הכיור בין אהל מועד (פ) וגומר [יב] °ואת מזבח

**ומאי נמי קדושת היכל ואולם חדא היא שית מיהא בעי למיתי.** אלא על כרחך לא משכחת לה שהמשיכה ד' אמות הללו לקרבה כנגד הפתח אלא נתן לך מדה כו' בשיעור שלא תמשכנה יותר מכאן שכל מה שאתה יכול לקרבה אצל קרן דרומית הוי מקרבה ובכך אתה מכוונה כנגד הפתח וד' אמות הללו ע"כ הוא מושכה לצפון לפי שאין לו מקום לסדר עליהן כז] וקסבר כוליה בצפון קאי ואין ממנו לפני הפתח אלא אמה אחת [ט] דרומית ומהן אמה יסוד ואמה סובב ואמה מקום הקרן ואמה הילוך לכהנים המסדרין את המערכה ומקיפין בין קרן למערכה ואין לו מקום לסדר ולימדך שיסדר חולה להן מיד כדי שתהא אמה מן המערכה כנגד הפתח דכי מסגי לצפון טפי תו ליכא פתח: **אמר רב אדא בר אהבה.** לעולם לא תידוק מינה לרבי יוסי כח] בצפון קאי אלא (לימא) רבי יהודה היא דאמר חציו בצפון וחציו בדרום עשר אמות אמצעיות שלו היו כנגד פתחו של היכל וי"ל אמות כט] מזוזות לצפון ולכנגדן לדרום נמצא מכוון כנגד רוחב חללו של היכל *ועובי כתליו שהיכל חללו כ' אמה ועובי כ' [ל] של כותל ו' אמות והכי תנן לה במסכת מדות (דף נז.): **סוף סוף** [לא] כדאקשינן לעיל: **בר מאמה יסוד ואמה סובב.** ומלמעלה בראש המזבח קתשיב [לב] להו ונמצא לפני הפתח שהרי נמצא ד' אמות ולא הוזכרו ד' אמות אלו אלא לקרבן לפתח דבציר מהכי לאו כנגד הפתח הוא: **ונוקמה כר' יוסי** [לג] ***באמצע.** למה לך למשקלה מרבי יוסי דשמעת ליה דאמר אין ניתנין אלא בסמוך שאין לפנים מכדי [לד] *להיסתר דוקיא דרבי זירא קא אתיא דבעי למילף [לה] מיניה לרבי יוסי דכוליה מזבח בצפון קאי אימא הכי לעולם קסבר חציו בדרום וחציו בצפון ומי סברת בהדי אמה יסוד ו': **ומשני לרבי יהודה שמעינן לה ממוצע בהדיא.** ואי משום דאיירי רבי יוסי בניטלין בפנים וניתנין בחוץ וניטלין בחוץ וניתנין בפנים הא כולי עלמא אית להו: **ורב שרביא אמר.** ד' אמות דקתני בהדי אמה יסוד ואמה סובב קאמרת ודוק מינה דקתאמרת לג] דמזבח בצפון קאי ומיהו לרבי יוחנן לא תסייעיה מינה דימא רבי יוסי בן חלפתא היא משום דשמעינן ליה דאיירי בניטלין וניתנין דההוא לכולי עלמא אית להו והא דתמיד כרבי יוסי הגלילי מוקמינן לז] דשמעינן ליה דאמר מזבח בצפון קאי אבל לרבי יוסי בן חלפתא דלא שמעת ליה דאמר לא תוקמה דדלמא כרבי יהודה ס"ל: **מתוך שנאמר.** בכיור בין אהל מועד ובין המזבח וכתוב אחד אומר ואת מזבח

מזבח

פ) סימן בידך כל הניטל כו' אינו ניתן אלא: כ) מעל המזבח מלפני ה' ותיבת וגו' נמחק: ג) בעי למיתי ואי: ד) למיתי ואא"נ קסבר תיבת ואלא נמחק: ה) תיבת מילתא נמחק: ו) דכי מסגי לקמיה: ז) העזרה עשר ועל תיבות ושלשים ושתים אמות היו לו נרשם קו: ח) היכל ואחת: ט) היכל וכתליו סוף: י) קסבר נמי קדושת: יא) תיבת מילתא נמחק: יב) וגו' וכתי' ת) את אות ו' נמחק: יג) הימנו לפנים הס"ד: יד) דכל יומא ויומא הניטלין: טו) לתן מקום כנגד: טז) למערכה שניה להקטרת ביכין והשאר נמחק: יז) פשטינן לר' יוסי דכוליה מובח: יח) קסבר שהצריך משיכת המערכה מן הקרן ד' אמות לצפון הס"ד: יט) ד' האמות נרשם נקודה על ה' מלמעלה: כ) למיתי ולהמשיך מקרן: כא) רוחבו חמש בצפון וחמש בדרום וכיון שכל המזבח בדרום נמצא שאין ממנו כנגד הפתח אלא ה' אמות צפונית שלו שהרי כלה הוא כנגד כו': כב) מכנגד זוית יסוד ותיבת קרן נמחק: כג) היא ומשהגיע כנגד פתח האולם כו' עודף על רוחב פתח ההיכל ה' אמות לכל צד שהרי רחבו כ' אמות אות ת' ויתיבת לכל נמחק: כד) כנגד פתח ההיכל: כה) ממוזות דרומית: כו) מידה לשיעור: כז) עליהן.דקסבר כוליה מובח בצפון קאי ואין ממנו כנגד הפתח אלא חמשה אמות דרומית ומהן אמה כו' מקום הקרנות ואמה למקום הילוך רגלי כהנים המסדריאת כו' בין הקרן למערכה ואין לו שום מקום כנגד הפתח אלא אמה אחת ולימדך שעל אותה אמה יתחיל המערכה שהיא משוכה מן הקרן ארבע אמות ולא יתרחק מן הקרן יותר דכי מסגי כו' ומתיבת שיסדר כו' עד תיבת הפתח נמחק: כח) יוסי דמובח בצפון קאי אלא א"י ותיבת אימא נמחק: כט) אמות ממזוזות: ל) של כל כותלי: לא) סוף כו' כדאקשי: לב) להו אבל מן היסוד שש אמות הוא נמשך ותיבת'ונמצא לפני הפתח שהרי נמחק: לג) יוסי בממוצע. כלומר למה לך (למתוקמא)(לאוקמי) דלא כר' יוסי דשמעינא ליה דאמר כל הניטל בפנים כו' כיון דלא באתה [דק] לדדות סייעתא דר"י מהכא דליכא למידק לר' יוסי דכוליה מובח בצפון קאי א"כ כי אוקמת כר"י ובממוצע תוכל לומר דקסבר חציו בצפון וחציו בדרום ומשני משום דר' יהודה כו' ואע"ג דר' יוסי איירי בניטלים כו' נימא דלב"ע אית להו ואי סברא דרבי יוסי דר' יוסי אמרה אליבא דב"ע: ורב שרביא אמר כו' כלומר הא ודאי דדייקינן מינה דכוליה מובח בצפון קאי ור' יוסי דאיירי בניטלים בפנים אינו שונה אותה ברייתא ולא דנו סייעתא לר' יוחנן אלא לר' יוסי הגלילי היא דסבר דכל הניטלים בפנים דב"ע אית להו. נוסחאת רש"י של מהר"פ: לד) מכרי לאפוקי מדוקיא דר' זירא: לה) מינה לר': לו) כדקאמרת דכוליה מובח: לז) מוקמינן ליה דשמעינן: לח) אומר אות:

פ) רש"ל קרא לה מזבח העולה לפני פתח משכן אהל מועד (שמות מ' פסוק ו') ונכתב"י שפתיק קרא דפסוק כ"ע שם.

גליון הש"ם

תוס' ד"ה כה וכו' ומשמ ס"ל כר"מ כו'. ק"ל כה ר' יוסי ס"ל כשמעינן דכוליה מזבח בצפון ותפ"ה ס"ל כמתני' ספ"ח דכלים דתין נכנסין אלא רחוץ בין אולם ולמזבח וצ"ע:

כל ג"ק

הגהות הב"ח

(פ) גמ' אם הכיור בין אהל מועד וגו' וכתוב אחד אומר ואת מזבח העולה: (ב) רש"י ד"ה כ"ז אמות וכו' נמצא שאין ממנו לפני הפתח אלא ה' אמות דרומיות אלו כנ"ל ועל תיבת ממנו ר"ב ר"ל מזבחה ועל תיבת אלו כ"ב ר"ל אל מזבח: (ג) ד"ה ואי"נ וכו' ומשמה דרומיות ל"ב ר"ל אל מזבח:

[לעיל יד. וש"נ]

יומא עז.

ג"ק

כל ג"ק

ובממוצע ג"ק

לסמוך ג"ק

מזבח העולה שם פתח מז] לאוהל מועד ואין כיור מפסיק ביניהן למדם מאני המקרבות הללו שלריך ליתנו כל מה שיכול לקרבו בחוץ שבין מזבח לאהל מועד ובלבד שלא יהא מפסיק בין מזבח ולפתח: **היכן היה נתון משוך קימעא.** מזוזת המזבח ולדרום נמלא שאינו כנגד המזבח כלל אלא כבין אהל מועד ומזבח: תורה אור

ה"ג יז] בס"כ ובמס' מדות ומדמלריך ליה רבי יוסי הגלילי למשכו מכנגד המזבח ולדרום (ב) והוא אינו לריך להרמיקו אלא מבין המזבח ולפתח פשוט מיניה דכוליה מזבח בצפון קאי ולפיכך על כרחו הוא מושכו מכנגד המזבח כולו שאם נתנו כלל כנגד המזבח א"א שלא יפסיק ביניו ולפתח כדמפרש ואזיל: **דמאי קסבר.** שלא קייס את המקרא שכתב בין אהל מועד ובין המזבח והוא מושכו קימעא: **אי כוליה בדרום.** הרבה מן המזבח יש בדרום כנגד יח] היכל שלא כנגד ספתח והיה לו לתתו שם: **לוקמיה מכוחל היכל ולדרום.** כלומר משמתחיל כותל פתח ההיכל ליסתם לדרום הסייגו בין פתח האולם ומזבח וכנגד יט] ההיכל שפתח האולם עודף על של היכל ה' אמות כ] לדרום: **ולא"נ סבר קדושת אולם והיכל חדא היא.** ופתח אולם כפתח היכל והולרך למושכו אף מכנגד פתחו של אולם: **לוקמיה מסתימת כותל אולם ולדרום.** דה"ל לכתוב כבין האולם ומזבח דכיון דכותל אולם ככותל היכל קרי ביה בין אהל מועד ומזבח ומיקיימי קראי שפיר: **ואי נמי קסבר תליו בלפון כו'.** יש לו ט"ז אמה בדרום לא מהן ה' אמות של פתח עדיין יש לו מקום י"ח אמה לתתו שם מכותל מזוזת היכל כא] דרום: **ולא"נ קסבר קדושת אולם והיכל חדא היא.** והולרך למושכו אף מכנגד פתח אולם וקמייה ממקום סתימת פתח אולם ולדרום כב] בבין האולם ומזבח דעדיין יש שם מקום ו' אמות: **אלא נאו משום דקסבר כוליה מזבח בלפון.** קאי ולדרומו של מזבח כולה לפני הפתח ואם היה נותנו כנגד המזבח כלל נמלא מפסיק בין מזבח כג] לפתח: **ונוקמיה בין המזבח ולהיכל בלפון.** *בסתימת כותל ההיכל כד] במזוזת לפונית ולפון: **קסבר קדושת היכל כו'.** ואינו רואה להפסיק בין פתח אולם ומזבח וכי מוקמת ליה מכותל היכל ולפון ה"ל מפסיק בין אולם ומזבח: **שיהא פנוי מכלים.** גרס הכא וכיור כלי הוא: (ג) **לפונה.** מדהוה ליה למיכתב על ירך המזבח לפון וכתיב לפונה לדרום אמאי: **מאן תנא דתליג כו'.** ואומר כוליה בדרום קאי: בדר"א גרסינן פנוי מכלום: ***שנשתנו שם.** בעזרה: **כשהוא שלם.** והאי עליו בגיגו ובשבילו קאמר: **אמר זה ואחד זה.** בין שנשתנו בשעת כה] פגימתן בין שנשתנו אחר תיקונו פסולין כל הקדשים שהיו קדושין באותה שעה לפי שנרלו ונדחו וקסבר בעלי חיים נדחין כשאותיו: **עד שלא נכנס** משמע קודם כו] שלא בנאותו בני הגולה: **דתויין מעיקרא הן.** שכשהוקדשו לא נרלו שמע מינה דחוי ותקשה למאן דאמר לא הוי דחוי: **נהרם.** משמע בימי כז] נבוכד נלר הוי: כח] **אוקין להו.** עד שלא נכנס בית שני ופסיקות דפסולין דגבי מומין קתני כט] להו בבכורות (דף מא.) הזקן והחולה והמזוהם: **מזבח שנעקר.** במזבח פנימי קמיירי וקא סלקא דעתך הוא הדין למילון קשיא דרב אחדרב דאמר לעיל כל הקדשים שנשתנו שם פסולין: **מודה רבי יהודה בדמים.** דבעינן מזבח: **דבריס לכתבן.** שקדם את הרלפה כולה לשם מזבח להקמיר עליה לפי שהיה המזבח קטן מהכיל עולות ושלמים שהקריבו לאחוכת המזבח ואמרינן לקמן ג] לרבי יהודה הכי משמע קרא כי מזבח תכנים אשר תחת מזבח הגאותה קטן היה: **אמר לו רבי יוסי ואלא כבר נאמר.** במזבח לא] שנעשה משה במדבר שהיה בנוב וגבעון: אלא

**פנוי** מכלים. אע"פ שמזבח שנעשה משה נב] (אינו פנוי) *[כלי] היה כדאמר דגן כלי מכלי ואין דגן כלי מבגין משאר כליס קאמר דלפונה *למזבח קאי ואע"פ שהיה בלפון נגסין וקלוכסות ושולחנות משמשת הא דאמרה תורה פנוי מכלוס משום שאינה הוא וכאי לוכך שאינה מיכהו: **שיהא** לפון פנוי מכלים. לפיכו מן המזבח לריך לדקדק במתני' דמדות (דף נג) שלא תקשה דרבי אליעזר בן יעקב ס"ל הכא כוליה מזבח בדרום קאי ובפ"ק דיומא (דף סז.) מוקמינן מתני' דמדות כר"א בן יעקב: **ורבי** עליו אתה נוזבת. אע"ג דלעיל דרשינן עליו ממם הכא דייק משום דוחבתא עליו נג] משמע שמעה לזבחה עליו וכן לקמן (דף ס.) גבי ואכלוה מצות אלא המזבח לד] משמע שמעה אלא כשהוא שלם ולא כשהוא חסר: **עד** שלא נכנה המזבח. דתויין מעיקרא הן נה] אלא עד שלא נפגם ונפגם ומשני לא תרוצי מתרלת לה. ותימה דא"כ משמע דפירכא קמייתא דתויין מעיקרא הוי ואפילו לר' יוחנן ואמאי דר' יוחנן סבר גבי בהמה של ב' שותפין (קדושין דף ז.) דחוי מעיקרא הוי דחוי ועוד תקשי ליה ממתני' דמי שהיה טמא (פסחים דף לז:) המפרים נקבה לפסחו דקאמר דחוי מעיקרא הוי דחוי ויש לומר דהתם אין בידו לתקן מיקרי דחוי כדפרישית פ"ק(לעיל דף יב:*) אבל הכא בידו לתקן *המזבח נו] ולכך משמע ליה הכא דכ"ע לא הוי דחוי מידי נז] דהוה אמאוסר זמן בגופו ובבעלים כגון יולדת זב ומלורע שהפרישו קרבנם קודם זמנם ה"כ מפרים קרבנו להקריב לכשיבנה בהמ"ק נח] והוי כמאוסר זמן ולא חשיב נדחה וכן מוכח לקמן פ"ב (דף קיד.) דחובות שהקדישן בגלגל לגבי שילה הוי מאוסר זמן וקרבי בשילה דלא אמריגן דחויין הן וקשה לי דבפ"ק(לעיל דף יב.) פריך לבן בתירא פסח היכי משכחת לה לי *אפרשי' בלפרא דחוי מעיקרא הוא שאינו ראוי לשלמים לבן בתירא הואיל נט] ומקלפן הוא ראוי לפסח בחלות מה בכך כיון בידו להשאותו עד חלות למה לא יהא כשר כמו *מקדיש אותו לאחר שתיות בנו שראוי למחר ומקדיש בגלגל חובות שהשרין בשילה. ברו"ך. וא"ת אלכתי כיון דהוי כמאוסר זמן כי ליכא מזבח דפריך דחויין מעיקרא הן אמאי אמר ר' יוחנן בפ' האשה והמעלה (לקמן דף קז:) דהמעלה בזמן הזה בחוץ חייב דקדושה ראשונה קידשה לעתיד לבא הא אינו ראוי לפתח אהל ותכן נמי פרק בתרא (לקמן דף קיב:) אותו ואת בנו ומאוסר זמן בחוץ אינו אפילו בלא תעשה לרבנן ואם כן לרבי יוחנן אמאי מחייב משום שאותו חוץ ותו הא עדיפא מינה אמריגן ביומא פרק שני שעירי (דף סא.) דשלמים שנאחנן *קודם פתיחת דלתות ההיכל

*) כמון קודם ל"ק

מזבח אהל ומזבח בפתח אהל מועד ולא כיור בפתח אהל מועד היכן היה נותנו ***בין האולם ולמזבח משוך קימעא כלפי הדרום מאי קסבר אי קסבר אי כוליה מזבח בדרום קאי נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם למזבח ואי נמי קסבר *קדושת היכל ואולם חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בבין אולם למזבח אי נמי קסבר חציו בצפון וחציו בדרום נוקמיה מכותל היכל ולדרום בין אולם ולמזבח ואי נמי קסבר קדושת האולם והיכל חדא היא נוקמיה מכותל אולם ולדרום בין אולם ולמזבח אלא לאו משום דקסבר כוליה מזבח בצפון *כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולצפון ה"ל בין אולם ולמזבח ונוקמה מכותל אולם ולצפון בבין אולם ולמזבח אמר קרא צפונה שיהא צפון פנוי מכלים מאן תנא דפליג עליה דר' יוסי הגלילי ר"א בן יעקב היא דתניא *ר"א בן יעקב אומר צפונה שיהא צפון פנוי מכלום ואפילו מן המזבח אמר רב מזבח שנפגם כל הקדשים שנשחטו שם פסולין *מקרא *הוא בידינו ושכחנוהו כי סליק רב כהנא אשכחיה לר"ש ברבי דקאמר משום ר' ישמעאל בר' יוסי מנין למזבח שנפגם שכל הקדשים שנשחטו שם פסולין שנאמר *ויזרחת עליו את עולותיך ואת שלמיך ועליו אתה זובח אלא' כשהוא שלם ולא כשהוא חסר אמר היינו קרא דאישתמיט ליה לרב ורבי יוחנן אמר אחד זה ואחד זה פסולין במאי פליגי *רב סבר בעלי חיים אינן נדחים ור' יוחנן סבר *בעלי חיים נידחין מיתיבי כל הקדשים שהיו עד שלא נבנה המזבח ואח"כ נבנה המזבח פסולין נבנה דחויין מעיקרא נינהו אלא עד שלא נהרס יא] המזבח נהרס הא איזקון להו אלא *עד שלא נפגם המזבח יב] ואחר כך נפגם המזבח פסולין ולא תרוצי קא מתרצת יג] אימא שנשחטו והאמר רב גידל אמר רב *מזבח שנעקר מקטירין קטרת במקומו כדאמר רבא יד] *מודה היה ר' יהודה בדמים הכא נמי מודה רב בדמים מאי ר' יהודה דתניא *ביום ההוא קידש המלך טו] תוך החצר וגו' כי מזבח(*שעשה משה)קטן מהכיל דברים ככתבן דברי רבי יהודה א"ל רבי יוסי והלא

לפתח אהל ותכן נמי פרק בתרא (לקמן דף קיב:) אותו ואת בנו ומאוסר זמן בחוץ אינו אפילו בלא תעשה לרבנן ואם כן לרבי יוחנן אמאי מחייב משום שאותו חוץ ותו הא עדיפא מינה אמריגן ביומא פרק שני שעירי (דף סא.) דשלמים שנאחנן *קודם פתיחת דלתות ההיכל

מ"א ח

מדות פ"ג מ"ו]

[לעיל יה. וש"נ]

**הגהות הב"ח**

(א) גמ' מכותל היכל ולדרום דהיינו בין: (ב) רש"י ד"ה ס"ג וכו' ולדרום וכא אינו לריך: (ג) ד"ה לפונה נ"ל קודם ד"ה שיהא פנוי:

נ"א ונוקמיה בין היכל ולצפון קסבר קדושת היכל ואולם חדא כי נמי כו'

[יומא לז.]

[ע"ז נב:]

**גליון הש"ס**

גמ' רב כהנא אשכחיה. עיין גיטין דף סד ע"ב תוס' ד"ה רי"א:

[לעיל יב. פסחים נח. יומא סד. קדושין ז: כריתות כז. כח. תמורה כו: לקמן עג:]

כלה נ"ק

[ע' תוס' מנחות נט: ד"ה כל שכיבו]

מפתימת נ"ק

[לקמן ס.]

נ"ל הגהה אשר לפני ה'

ע' רש"ק שכתב שר"ה שנשחטו כו' עד מלת קתמר הר"ש וכעל פנים מלריכות בסיג עליו והוכיח כן מתוך סוגית גיכסה הש"ס הכא

[לקמן עג. יומא סד. פסחים נח. קדושין ז: כריתות כז. כח. תמורה כו: לקמן עג:]

דאפרשיה כתיבא דחוי כו' נ"ק

[לקמן עג: יומא סד. פסחים עג: נח. קדושין ז:]

**שיטה מקובצת**

ל) כוליה מזבח בדרום קאי. ה"ה דהוי מצי למבעי א' בדרום קאי מאי משוך קימעא הא צריך למשוך כל הדרום ולכל הפחות ה' אמות כנגד הפתח דהא בעינן ולא כיור בפתח אהל מועד: ב] ולדרום כבין אולם: ג] למזבח ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם: ד] ולדרום כבין ה] בצפון קאי ונוקמיה מכותל היכל ולצפון קסבר קדושת היכל ואולם חדא הוא ואי נמי. ס"א כי נמי מוקמת לה מכותל היכל ולדרום הוי ליה בין האולם ולמזבח ונוקמיה מכותל היכל ולצפון בין אהל מועד ולמזבח ואי נמי קסבר קדושת היכל ואולם הדא היא נוקמיה מכותל אולם ולצפון כבין אולם ולמזבח אמר קרא כו' אבל גירסת רש"י

אינו כן: ו] וכצפון כבין אולם: ז] צפונה שיהא פנוי מכלום. וא"ת א"כ למה לי להזכיר חבריתא ואת מזבח העולה שם פתח אוהל מועד לומר דאין כיור פתח אהל מועד תיפוק ל) ליה משום דאם יעמוד [הכיור] בין המזבח לפתח אהל מועד לצפון הואיל דבעינן צפון דכוליה מזבח בצפון קאי ובעינן צפון פנוי מכלום וליכא וי"ל דאי לאו דמפסיק הוה מעמידו שפיר בין ההיכל ובין המזבח תוך חלל פתח האולם דלא מקרי צפון דקאמר לעיל דאפילו בית הלליפות לא מקרי צפון ולכן מיתי מקרא דאת מזבח העולה כו' דמשמע דבעינן שלא יהא כיור מפסיק בין מזבח לפתח אהל מועד. מהר"ם: מ] ר"א בן יעקב אומר צפונה כו'. תימה דבמס' מדות תנן הכיור היה בין האולם ולמזבח משוך כלפי דרום ואמרינן ביומא מאן תנא מדות דאבי' והנא אית ליה לראב"י. דמזבח לאו בצפון קאי וא"כ היכא אתיא הדהא לכאורה סבר ההיא דמדות דמזבח בצפון קאי כדדייקינן בהך דר"י הגלילי וי"ל דההיא דמדות איכא לתיסר דר"ל משוך מן הדרום ה' אמות ומזבח בכותל ההיכל לדרום וקסבר כוליה מזבח בדרום קאי אבל הכא דקתני משוך קימעא ליכא לפרושי הכי בשביל מכנגד הפתח דוקא קאמר ולעולם דוי בין המזבח לכותל ההיכל דא"כ אמאי נקט קימעא אפילו טובא נמי יכול למשכו מכנגד הפתח דאבתי נשאר הרבה מן המזבח לקומי ונתת את הכיור בין אהל מועד ובין המזבח אלא ודאי משוך קימעא דקאמר משוך כ) מכנגד הפתח קאמר ולכך דוקא קימעא לפי שצריך לקרבו כל מה שנוכל נגד אויר שבין המזבח להיכל ולאולם כדי לקיים בין אהל [מועד] ומזבח ואת"כ שאין להרחיקו מן הכותל כל כך מ"מ לא סני בקימעא דכיון דאפתח קאי צריך שיהא משוך מתחילת הפתח המזבח ה' אמות כשיעור הפתח: ס] מקרא היה בידינו: י] אלא עליו כשהוא: יא] המזבח ואח"כ נהרס המזבח פסולים נהרס (נ"א היכא אסקא להו אלא עד שלא נהרס המזבח ונבנה): יב] המזבח ונפגם ואחר כך נתקן תיבת נפגם נמחק: יג] מתרצת תני נמי שנשחטו ותיבת אימא נמחק: יד] רבא מודי רבי יהודה בדמים הכי נמי מודי רב: טו] המלך את תוך החצר וגו' כי מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל: טז] שם פתח משכן אהל: יז] ה"ג לה בת"כ ובמס' מדות ומדאצטריך ליה ריה"ל למושכו מכנגד המזבח: יח] כנגד כותל ההיכל: יט] ונכנד כותל ההיכל: כ] אמות לכל צד הס"ד: כא] ולדרום בין: כב] מזבח ולפתח הס"ד: כג] ההיכל אמוזות צפונית: כד] בשעת פניתמו: כה] קודם שבנוהו בני תיבת שלא נמחק: כו] נבוכדנצר תיבת אות: כז] לרו עד שנבנה בית שני: כח] תיבת להו נמחק: כט] לקמן דלר"י: ל] במזבח הנחשת שעשה משה במדבר שהיה בגבעה (נ"א בנוב וגבעון): לא] משה כלי היה (תיבות אינו פנוי נמחק) דראמרי' לקמן דיכן כלי כו' מכנין הכא פנוים משאר כלים: לב] משמע. ס"א דוקא עליו: לג] המזבח וכי אצל המזבח אוכלים כלומר דוקא ולא במקום אחר [אלא כו'] ותיבות משמע שמצוה נמחק: לד] מתיבה אלא עד תיבת וא"ת אכתי מוקף בחצאי לבנה: לו] ולכך יהא נראה כשהמזבח יהא בנוי ומתוקן ולכך משמע: לז] מדי (דלא) דהוי אמחוסר זמן בין בגופו בין בבעלים דכי מצו חזו הדרי כשרין כגון: לח] בית המקדש הוי כמחוסר: לט] הואיל והוא ראוי ותיבת ומקצתו נמחק.

ע) נלמה דל"ל משום דאם שעמוד כשיור בין המזבח כנגד פתח אוהל מועד ע"כ לריך להעמידו בלפון העזרה דהא כוליה מזבח וכו' ב) נלמה ד"ל משוך אכנגד המזבח קאמר.